

BORÅS KOMMUN
boras.stad@boras.se

2023-09-29

1 (21)

Dnr- SI 2023:5653

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Engelbrektskolan F-6 i Borås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Engelbrektskolan F-6* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Engelbrektskolan F-6* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn behöver utveckla sin uppföljning upp lärarnas bedömningar och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **22 mars 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5653) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Engelbrektskolan F-6* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn skapar sig en god bild av verksamheten genom att bland annat följa upp skolenhetens förutsättningar, kunskapsresultat och resultat gällande trygghet samt hur undervisningen bedrivs. Rektorn analyserar resultaten utifrån flera aspekter så att beslutade utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser möter de behov som finns på skolenheten. Rektorn skapar välfungerande förutsättningar för lärarna att samverka och ser också till att ett lärande sker i kollegiet. Ansvar och mandat för de specialfunktioner som finns på skolenheten är också tydliga. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare och att nya och obehöriga lärare får stöd i sitt arbete. Rektorn har visserligen kännedom om hur exempelvis vissa kunskapsresultat ser ut utifrån ett könsperspektiv men leder och styr inte något strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar sig en tydlig bild av verksamheten genom att följa upp kunskapsresultat, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och hur undervisningen bedrivs. Rektorn följer också upp vilka förutsättningar som finns för undervisningen. Även tryggheten på skolenheten följs upp. Av inskickat material och intervjuer framgår exempelvis att elevernas kunskapsresultat följs upp fyra gånger per läsår. Rektorn, specialpedagog och lärare följer upp kunskapsresultaten vid mitterminskonferenser och rektorn och specialpedagog skriver resultatuppföljningar efter omdömen och betyg vid terminssluten. Här sammanfattas exempelvis andelen elever totalt som uppnår godtagbar kunskapsnivå i alla ämnen eller som når betyget E eller högre klassvis, och också uppdelat på flickor och pojkar. Även antalet elever som ligger långt fram i sin

kunskapsutveckling per klass och ämne redovisas. En delanalys av bland annat orsakerna till resultaten genomförs också. I slutet av varje läsår dokumenterar och utvärderar lärarna också årets arbete och detta delges rektorn. Dessa uppföljningar ligger sedan bland annat till grund för skolenhetens sammanfattande resultatuppföljning och verksamhetsplan. I detta arbete uppmärksammas också exempelvis skillnader i resultat mellan flickor och pojkar. Det sker även här en särskild uppföljning av antalet elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling uppdelat på ämnen och klasser på skolenheten. Utöver ovanstående uppföljningar och analyser sker även, utifrån vårens omdömen och terminsbetyg, en analys av rektorn i samband med grundskoleförvaltningens kvalitetskonferens. Rektorn har bland annat i sin jämförande analys noterat att i årskurs 6 våren 2023 finns inte några större skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar förutom i ämnet svenska. När det gäller meritvärde i årskurs 6 ligger skolenheten i den övre delen jämfört med huvudmannens andra skolor. När det gäller hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen följer rektorn upp det bland annat genom lektionsbesök och medarbetarsamtal. Rektorn eller representanter för elevhälsan följer också upp hur undervisningen i stort genomförs genom organiserade lektionsbesök. Rektorn har också möjlighet att ta del av lärarnas planeringar i skolans digitala plattform. Lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen, såsom exempelvis kompetens, skolenhetens organisation och lokalernas utformning, ingår också i kartläggningen.

Av Skolinspektionens granskning framkommer vidare att rektorn, utifrån ovanstående uppföljning, genomför en orsaksanalys tillsammans med skolenhetens skolutvecklingsgrupp, elevhälsa och förstelärare så att utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser möter de behov som finns på skolenheten. Av intervjuer och inskickat material framgår bland annat, som nämns ovan, att rektorn gör jämförande analys för att identifiera eventuella avvikelser mellan klasser, ämnen och mellan flickor och pojkar. Vidare väger rektorn i sin orsaksanalys in faktorer såsom undervisningens genomförande och de förutsättningar som getts lärare och identifierar därmed både framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Visserligen är satsningen på kompetensutveckling inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt initierad av huvudmannen för alla grundskolenheter, men enligt rektorn harmonierar detta väl med utvecklingsbehoven på Engelbrektskolan F-6. Detta grundar rektorn på att eleverna på skolenheten har lägst måluppfyllelse i svenska och svenska som andraspråk när det gäller läsförståelse. Även måluppfyllelsen i problemlösning i matematik, som är kopplat till läsförståelse, är låg. Rektorn fördelar resurser utifrån ovan nämnda uppföljning och analys, som bland annat omfattar kunskapsresultat, och elevernas behov på klass-, grupp- och individnivå. Elevhälsan är involverade i arbetet

med resursfördelning, och den utvärderas också kontinuerligt under läsåret. Om nya behov uppkommer sker omfördelning av befintliga resurser.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapat en ändamålsenlig organisation som ger lärarna goda förutsättningar att samverka och ser även till att ett lärande, som ger avtryck i undervisningen, sker i kollegiet. Ansvar och mandat för de specialfunktioner som finns på skolenheten är kommunicerade och tydliga. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer träffas lärarna på skolenheten i bland annat arbetslagsmöten och årskurslagsmöten varje vecka. Lärarna samverkar på ett välfungerande sätt både kring elevrelaterade frågor och utveckling av undervisningen vid de olika mötena, och beroende på forum är det rektorn eller lärarna som styr innehållet. Arbetslagsmötena dokumenteras så att rektorn kan följa vad som avhandlats. Vidare träffar rektorn skolenhetens arbetslagsledare varannan vecka och då diskuteras exempelvis utveckling av skolan på organisationsnivå. Att de organisatoriska förutsättningarna på ett välfungerande sätt främjar samverkan mellan lärarna på skolenheten bekräftas av att de i Skolenkäten 2023 skattade området samverkan betydligt högre än genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter i riket.

Rektorn styr att det sker ett lärande i kollegiet genom att bland annat leda arbeten kring bedömning för lärande, ämnesdidaktiska konferenser och tillgängliggörande pedagogik. Hen försäkrar sig också om att detta lärande ger avtryck i undervisningen genom exempelvis medarbetarsamtal och lektionsbesök. Rektorn har till exempel noterat att lärarna på lektionerna använder både bedömning för lärande och att de har modellerat undervisningen utifrån de gemensamt framtagna överenskommelserna kring tillgängliggörande pedagogik. Vidare hör hen i samtal att lärarna, utifrån det kollegiala lärandet i de ämnesdidaktiska konferenserna, ändrat fokus i sitt tänkande från att "eleverna kan inte det här" till att "jag har inte fått eleverna att förstå". Som tidigare nämnts kommer innevarande läsårs kompetensutveckling på skolenheten att handla om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i undervisningen. När det gäller skolenhetens specialfunktioner, som till exempel arbetslagsledare och förstelärare, är dessa kända och tydliga, bland annat genom att uppdragets ansvar och mandat presenteras på arbetsplatsträffar och information också ges via skolutvecklingsgruppen ut i arbetslagen.

I granskningen framkommer att rektorn ser till att obehöriga och nya lärare får introduktion och stöd samt att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare. Av intervjuer och inskickade dokument framkommer att nyanställda lärare,

utifrån behov, får utsedda mentorer. Rektorn har också en introduktion där bland annat skolans rutiner, arbets- och förhållningssätt går igenom. Genom att på arbetsplatsträffar, både kontinuerligt och vid behov, repetera skolans rutiner och att dessa finns tillgängliga på skolenhetens digitala plattform ser rektorn till att dessa är kända i organisationen. Hen ser också, genom bland annat lektionsbesök och uppföljning av frånvarorapportering, till att skolenhetens rutiner tillämpas av alla lärare.

Jämställdhetsarbete

Av granskningen framkommer att det på skolenheten inte finns ett strategiskt arbete gällande jämställdhet som styrs av rektorn. Av intervjuer och inskickat material framkommer visserligen att rektorn har kännedom om hur till exempel elevernas kunskapsresultat och upplevelse av trygghet ser ut utifrån ett könsperspektiv. Rektorn konstaterar bland annat att över tid har skolan haft fler pojkar än flickor som inte når målen. Dock har de på skolan, utifrån skillnader i kunskapsmässig måluppfyllelse för flickor respektive pojkar, inte sett behov av att vidta några särskilda åtgärder. Visserligen genomför enskilda lärare eller arbetslag vissa insatser, såsom till exempel att medvetet välja skönlitterära böcker inom området, men rektorn ställer inte frågor till dem kring hur de arbetar med jämställdhet i till exempel medarbetarsamtal. Vidare finns inget av rektorn styrt förebyggande arbete från elevhälsan gällande att till exempel motverka stereotypa könsmonster.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att det på Engelbrektskolan F-6 saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete. Även om rektorn följer upp resultat utifrån aspekten flickor – pojkar och vissa enskilda insatser vidtas behöver rektorn styra så att arbetet blir mer strategiskt och systematiskt.

Enligt skollagen och läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja flickors och pojkars lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan exempelvis vara att rektorn ser till att det på samtliga medarbetarsamtal systematiskt följs upp hur all personal på skolenheten aktivt och medvetet arbetar med jämställdhet. Vidare bör rektorn analysera till exempel anmälningar om kränkande behandling och mönster som synliggörs genom elevhälsans arbete ur ett jämställdhetsperspektiv. Rektorn behöver också följa upp undervisningen och utbildningen för att undersöka om det finns strukturer som bidrar till att skapa och vidmakthålla könsskillnader. Det kan även handla om att rektorn följer upp att lärare tar vara på de moment som finns i kursplanen för att undervisa om jämställdhet. Undervisningen ska stimulera eleverna att diskutera jämställdhet i samhället och i skolan. Rektorn kan också behöva följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Ytterligare ett sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet inkluderas och genomsyrar undervisningen och utbildningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Engelbrektskolan F-6 får en undervisning som väl främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Undervisningen är målfokuserad, väl varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är den strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och tydliga avslut. Innehåll och arbetssätt är överlag anpassat till aktuell elevgrupp och undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärarna har även höga förväntningar på eleverna. Vidare får

eleverna möjlighet att reflektera över och få strategier för sitt eget lärande och ges på så sätt möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna har visserligen stora möjligheter att vara delaktiga i utvärderingen av undervisningen men saknar generellt inflytande när det gäller planeringen av densamma.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningen på Engelbrektskolan F-6 är målfokuserad, i hög grad varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Av inskickade dokument, intervjuer och lektionsobservationer framkommer att de på skolenheten har tagit fram tydliga gemensamma riktlinjer för bland annat lektionernas struktur. Lärarna förklarar också undervisningens mål och syfte för eleverna på ett anpassat sätt. Det görs både skriftligt på tavlan och muntligt på en majoritet av de observerade lektionerna. Eleverna får också, genom lärarnas planeringar på skolenhetens digitala plattform, kännedom om både mål och syfte med de olika arbetsområdena. På samtliga observerade lektioner finns också lektionens planering antingen uppskriven på tavlan eller visas på storbild och samtliga lärare går även igenom den muntligt med eleverna. Tydliga avslut ingår också, som till exempel att lärare tillsammans med eleverna summerar vad lektionen handlat om eller berättar för eleverna vad som ska behandlas på nästa lektion. Lärarna stöttar och hjälper eleverna på ett aktivt och adekvat sätt. Till exempel går samtliga lärare på de observerade lektionerna runt bland eleverna under arbetet och ser till att de kommer igång och kommer vidare med uppgifterna. Om elever tappat fokus eller behöver hjälp uppmärksammar lärarna oftast detta direkt och ingriper. Elever säger att de oftast får den hjälp de behöver på lektionerna, även om de ibland upplever att de får vänta länge. De flesta av lärarna varierar undervisningen under de observerade lektionerna genom att på ett välfungerande sätt växla mellan olika arbetssätt, som till exempel att låta eleverna omväxlande arbeta med skriftliga och muntliga uppgifter, genomföra praktiska moment eller lyssna på genomgångar. Även arbetsformerna varierar genom växling mellan enskilt arbete, par-/grupparbete och gemensamt arbete i klassen.

Stimulans och anpassning

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt generellt är anpassat till aktuell elevgrupp samtidigt som arbetet stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Av lektionsobservationer framkommer i och för sig att innehållet mestadels är detsamma för samtliga elever och arbetsuppgifterna är av samma svårighetsgrad. Dock framgår av inskickade dokument att lärarna utgår från samma genomgångar men ger fördjupningar och utmaningar till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling och också ger stöttande förklaringar till de elever som är i behov av mer stöd. På detta sätt ser lärarna till att

arbetet anpassas, stimulerar och utmanar alla elever. Skolan använder sig av screeningar för att upptäcka vilka elever som behöver stöd och vilka som kommit långt fram i sin kunskapsutveckling och den informationen använder lärarna sig av i sin planering. Exempelvis har lärarna olika nivåer på läxor för olika elever främst i svenska/svenska som andraspråk och matematik. Lärarna anpassar läsläxan på två till tre olika nivåer beroende på hur långt eleverna kommit i sin läsutveckling. Även inom de system skolan har tillgång till för färdighetsträning i svenska, engelska och matematik, finns det olika nivåer på uppgifterna för att kunna möta alla elever där de befinner sig. Elever säger att det alltid finns mer utmanande extrauppgifter att arbeta med om man blir klar med lektionens huvudinnehåll.

Vidare visar granskningen att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation samt att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Av lektionsobservationer, intervjuer och inskickade dokument framkommer till exempel att det på skolenheten finns gemensamma överenskommelser kring hur återkoppling ska ske till eleverna. Detta innebär att lärarna ska återkoppla så ofta det går under arbetets gång och att återkopplingen ska innebära beskrivningar av handlingar/processer och inte smicker och allmänt beröm. Under några av de observerade lektionerna uppmuntrar lärarna enskilda elever genom att till exempel säga: "Nu ser vi resultatet på hur mycket du har gjort, du har kommit långt" eller "Tack för en fin förklaring!". I de gemensamma överenskommelserna kring undervisningen beskrivs att lärarna ska arbeta med att motivera eleverna genom att hjälpa dem att se på sina förmågor/färdigheter som något förändringsbart som det handlar om att ge tid/träning. Lärarna ska inpränta i eleverna att tänka "Jag kan det inte ÄN" när de kör fast. När det gäller lärarnas förväntningar på eleverna beskriver både rektorn och lärarna själva dem som höga. Det finns också formulerat i de gemensamma överenskommelserna kring undervisningen att läraren ska ha höga förväntningar på och vara tydlig med vad hen förväntar sig av varje elev.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna får möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för detta i undervisningen. Undervisningen innehåller också övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar och lärarna skapar på ett medvetet sätt ett öppet och tillåtande samtalsklimat i klassrummet. Av inskickade dokument, lektionsobservationer och intervjuer framkommer att lärarna i undervisningen arbetar med olika typer av lärandestrategier i exempelvis matematik och svenska. Vidare undervisar lärarna eleverna i mer generell studieteknik, såsom exempelvis minnesträning. De ställer också frågor till eleverna om hur de lär sig på bästa sätt, bland annat vid utvecklingssamtalen. Lärarna skapar ett öppet samtalsklimat i klassrummet genom att tydligt signalera till exempel att

eleverna ska våga svara även om de inte är helt säkra på att svaret är rätt eller pröva egna sätt att lösa uppgifter. Genom att arbeta med metoden ”enskilt – par – alla” underlättar också lärarna för eleverna att reflektera utan givna svar. Lärarna markerar också direkt om klasskamrater till exempel fnissar om någon svarar ”fel”.

Skolinspektionens granskning visar vidare att det finns ett arbetssätt på Engelbrektskolan F-6 där eleverna på ett påtagligt sätt är med i utvärderingen av undervisningen, men de har inte något inflytande över planeringen av undervisningen. Av intervjuer, lektionsobservationer och inskickade dokument framkommer att det finns gemensamma överenskommelser om att utvärdering ska ske, både i enklare form efter enskilda lektioner och mer djupgående efter genomförda arbetsområden. På flera av de observerade lektionerna får eleverna exempelvis genom ”tumtecken” visa hur de tycker de greppat lektionens innehåll respektive om de känner att de behöver öva mer på det. Det förekommer också att lärare frågar eleverna vad som behöver förbättras till nästa gång. Elever uppger att lärarna tar till sig och ändrar om de säger att något är sämre och gör mer av det de tycker är bra. När det gäller elevernas delaktighet i planeringen av undervisningen handlar denna mestadels om att de ibland får lämna synpunkter på vilka arbets- och redovisningsformer de föredrar. Det förekommer att enstaka lärare frågar eleverna vad de vill lära inom arbetsområdet som inledning, men elever säger att de sällan eller aldrig får vara delaktiga i planeringen av innehållet i undervisningen. Att graden av elevinflytande ur den aspekten är lågt på skolenheten styrks också av att det samlade resultatet för området inflytande i Skolenkäten våren 2023 för elever i årskurs 5 är lägre än genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter i riket.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planeringen av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på Engelbrektskolan F-6 saknas arbetssätt där eleverna på ett påtagligt sätt är delaktiga i planeringen av undervisningen. Även om elever kan ges inflytande över undervisningens former/redovisningssätt ges de i övrigt mycket begränsat utrymme för delaktighet när det gäller att planera undervisningens innehåll och arbetssätt.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen och enligt läroplanen ska läraren till exempel tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i planeringen av undervisningen. Inflytandet ska vara påtagligt, det vill säga tydligt för eleverna. Därför är det inte tillräckligt att läraren till exempel själv planerar undervisningen med hänsyn till elevernas intressen och tidigare erfarenheter. Eleverna behöver stimuleras till att ta aktiv del i arbetet. Lärarna behöver också beakta de synpunkter som eleverna för fram och låta dessa påverka planeringen och genomförandet av undervisningen. Det kan vara allt från att undervisningens innehåll präglas av elevernas erfarenheter till att eleverna bidrar med idéer om innehåll, arbetssätt och arbetsformer.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På Engelbrektskolan F-6 genomförs ett välfungerande och samlat arbete, där eleverna är delaktiga, för att skapa studiero. Det förebyggande arbetet på skolenheten med att skapa en lugn studiemiljö fungerar väl och det finns även en samsyn kring hur lärarna ska agera när studieron brister. Lärarna och annan personal på skolenheten arbetar också medvetet för att skapa trygghet. Arbetet utgår från en analys av resultaten från flera olika typer av kartläggningar gällande situationen på skolan. Dock kan kartläggningarna mer tydligt och systematiskt omfatta frågor om elevernas trygghet på nätet.

Studiero

Granskningen visar att det på skolan finns ett förebyggande och samlat arbete, där eleverna är delaktiga, för att skapa studiero. Detta arbete resulterar i att eleverna på ett välfungerande sätt ges möjlighet att arbeta med sina uppgifter utan att bli störda. Lärarna vidtar relevanta åtgärder för att skapa en lugn miljö och det finns en samsyn kring hur lärarna ska agera om studieron skulle brista. Av intervjuer, inskickade

dokument och lektionsobservationer framgår att det finns tydliga och uttalade gemensamma överenskommelser både för hur lärarna ska arbeta för studiero i klassrummen och vad de ska göra om den brister. Till exempel finns anvisningar för hur läraren ska inleda lektionen för att skapa arbetsro och det finns även åldersanpassade konsekvenstrappor som beskriver vad läraren ska göra om en elev stör. Flera av lärarna på lågstadiet arbetar enligt Socialstyrelsens modell "PAX i skolan" som syftar till att skapa studiero och trygghet i klassrummet. Eleverna får också på ett påtagligt sätt komma med förslag och påverka vilka regler som gäller i deras klassrum. Att arbetet med studiero är välfungerande överensstämmer med att elever i årskurs 5 på Engelbrektskolan i Skolenkäten våren 2023 värderade området studiero högre än genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter i riket.

Trygghet

Granskningen visar att det på skolenheten bedrivs ett välfungerande och medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer att elevernas upplevelse av trygghet, förutom genom flera enkäter, följs upp genom bland annat trygghetsvandringar, skolsköterskans hälsosamtal, utvecklingssamtal samt samtal i elevråd och Mombusteam. (Mombus är en förkortning av mobbningsombudsman.) Skolans likbehandlingsgrupp sammanställer och analyserar resultaten av skolans egen trygghetsenkät och lärarna analyserar också resultaten för sina klasser. Rektorn följer också upp dessa resultat bland annat uppdelat på klasser och kön. Utifrån vad som framkommer i analysen vidtar de på skolan åtgärdande insatser, såsom ökad vuxennärvaro på vissa platser på skolgården och förbud för eleverna att vistas på otrygga områden utanför skolgården. För att upprätthålla och utveckla elevernas upplevelse av trygghet vidtar de på skolan relevanta förebyggande och främjande åtgärder såsom exempelvis faddergrupper, schemalagda och planerade rastaktiviteter samt aktivt arbete med värdegrunden i klasserna. Som ett led i arbetet med att skapa trygghet är eleverna reellt delaktiga, genom klass- och elevråd, i revideringen av skolans ordningsregler varje läsår. Att resultatet av ovanstående arbete är framgångsrikt styrks både i intervjuer och av att eleverna i årskurs 5 på Engelbrektskolan våren 2023 i Skolenkäten värderade att de är trygga i skolan högre än genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter i riket. När det gäller elevernas säkerhet och trygghet på nätet sker insatser främst i mellanstadiet, där man bland annat arbetat med flera olika material i ämnet. Det finns frågor kring elevernas trygghet på nätet i skolans egen trygghetsenkät, men rektorn konstaterar att frågorna kan bli tydligare för att generera en bättre bild. Skolinspektionen rekommenderar också att elevernas trygghet på nätet tydligare uppmärksammas i kartläggningarna, så att den aspekten tydligare blir belyst och insatserna därmed blir mer träffsäkra.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att genom till exempel sambedömning kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Rektorn ser dock i mindre omfattning till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Rektorn analyserar skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen och årskurser och uppmärksammar även skillnader mellan enskilda elevers resultat på nationella prov och omdömen och terminsbetyg och för diskussioner med lärare kring detta. Dock kan analysen av avvikelser mellan exempelvis terminsbetyg och betyg på nationella prov på aggregerad nivå utvecklas.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg, men i mindre utsträckning ser till att de använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Av intervjuer och inskickat material framgår att det finns en rutin på skolenheten som innebär att speciallärarna är lärarna behjälpliga i bedömningsarbetet gällande enskilda elevers prestationer. Vidare framkommer att det på skolenheten finns tid avsatt för sambedömning i samtliga ämnen. I syfte att kvalitetssäkra omdömen och betyg för de lärare som är ensamma i sina ämnen på skolan används kontakter med ämneskollegor på Engelbrektskolan 7-9. Tidigare har samverkan skett gällande bedömning av nationella prov i årskurs 6 med en annan av huvudmannens skolenheter F-6, men detta samarbete avstannade i och med pandemin och har inte startats upp igen. I arbetet med att implementera Lgr22 aktualiserades frågan kring bedömning och betygssättning och lärarna arbetade främst i arbetslagen med de förändrade riktlinjerna kring detta och i övrigt gemensamt tolka de nya styrdokumenterna. Lärarna i de lägre årskurserna använder Skolverkets bedömningsstöd och andra normerande tester för att kvalitetssäkra sina omdömen. För att kvalitetssäkra bedömningen och betygssättningen främst på mellanstadiet i de ämnen där i och för sig legitimerade

men ämnesobehöriga lärare undervisar har rektorn säkerställt att det inom arbetslagen finns behöriga lärare med ett övergripande ansvar för både planering av undervisningen och också bedömningsarbetet.

På de kontinuerliga arbetslags- och årskurslagsmötena diskuterar lärarna på förekommen anledning vad som bedöms och betygssätts, till exempel olika typer av underlags tyngd. Rektorn säger att hen hyser tillit till att sådana diskussioner sker, och att hen gett lärarna tidsmässiga förutsättningar. Dock har hen inte tydligt styrt att sådana samtal ska ske.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn, i syfte att säkra likvärdighet, analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen samt främst på individnivå skillnader mellan resultat på nationella prov och omdömen/terminsbetyg. Rektorn genomför också jämförelser och analyser av till exempel olika lärares bedömningar och betygssättning. Om avvikelser uppmärksammas för rektorn diskussioner med de berörda. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer att rektorn uppmärksammat till exempel skillnader i betyg för eleverna i årskurs 6 när de lämnar skolenheten och de betyg de uppnår höstterminen i årskurs 7 på en annan skolenhet. Den förklaring som framkommit i rektorns analys är att lärarna på skolenheten är förhållandevis "stränga" i sin betygssättning. Dock har rektorn genom jämförelser med andra av huvudmannens skolenheter sett att fenomenet inte är unikt för Engelbrektskolan F-6. Huruvida rektorn analyserat om det handlar om brister i bedömarkompetensen hos lärarna framgår dock inte. Vidare ingår parametern avvikelser mellan resultaten på nationella prov och omdömen/terminsbetyg i viss utsträckning i rektorns analysarbete. I analysen har bland annat framkommit att korrelationen mellan dessa inte är 100-procentig, men att det ändå inte är alltför stora skillnader. Gällande betygssättning av enskilda elevers prestationer har rektorn också jämfört terminsbetyg och betyg på nationella prov. I de fall eleven presterat betyget E på nationellt prov men fått betyget F i terminsbetyg har rektorn funnit att lärarna haft relevanta förklaringar till detta. Nationell statistik från 2022 visar att 20 procent av eleverna i årskurs 6 fick ett högre terminsbetyg än betyg på nationellt prov i matematik, medan avvikelserna i svenska och engelska låg på en betydligt lägre nivå. Sådana aspekter har rektorn inte uppmärksammat i sitt analysarbete och följaktligen inte heller diskuterat med lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin uppföljning upp lärarnas bedömningar och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn i begränsad grad analyserar avvikelser på aggregerad nivå när det gäller terminsbetyg och betyg på nationella prov. Rektorn har inte heller fört någon diskussion med lärare utifrån eventuella avvikelser.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser mellan terminsbetygen och betygen på nationella prov och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar sitt arbete med att följa upp och analysera lärarnas omdömen och betygssättning relaterat till elevernas resultat på nationella prov ur ett likvärdighetsperspektiv. I det arbetet behöver rektorn särskilt beakta om avvikelserna mellan terminsbetygen och betygen på de nationella proven är stora på aggregerad nivå. Rektorn behöver också göra jämförelser mellan olika ämnen utifrån denna aspekt. Om betyg och omdömen och övriga bedömningar görs på olika grunder och skiljer sig mellan lärare, finns en risk för att dessa inte överensstämmer med elevernas faktiska kunskaper. Det kan också medföra att elever i behov av särskilt stöd inte uppmärksammas i tid och på lika grunder. Om avvikelser framkommer i analysen behöver rektorn ta reda på orsakerna. Detta för att rektorn ska kunna fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har gjort olika tolkningar av styrdokumentet, eller att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt. Rektorn behöver också, beroende på vad analysen visar, föra en diskussion med enskilda lärare eller med hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser. Syftet med åtgärderna bör vara att höja likvärdigheten vid betygssättningen och bedömarkompetensen på skolenheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

X Christina Sjögren

Föredragande

Signerat av: Christina Sjögren

I handläggningen av ärendet har även utredare Jenny Bergman Westling medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 13 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5 och 6 september 2023. Besöket genomfördes av utredarna Jenny Bergman Westling och Christina Sjögren.

Engelbrektskolan F-6 är en kommunal grundskola i Borås kommun. Läsåret 2022/2023 hade skolenheten 372 elever i årskurserna 1-6. Läsåret 2023/2024 har skolenheten 390 elever. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Formulär för att redovisa vidtagna åtgärder

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Engelbrektskolan F-6 i Borås kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planeringen av undervisningen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver utveckla sin uppföljning upp lärarnas bedömningar och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: